

Plan for udvikling af Faaborg-Midtfyn Bibliotekerne 2021-2028

Version pr. 7. jan. 2021

Indledning

Faaborg-Midtfyn Bibliotekernes virksomhed bygger på Lov om biblioteksvirksomhed, Udviklingsstrategien for Faaborg-Midtfyn Kommune samt kommunens Kulturstrategi. Disse danner det overordnede grundlag for denne plan for udvikling af bibliotekerne, som er skabt med inddragelse af bibliotekets medarbejdere, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget samt andre kulturaktører og kommunale interessenter.

Planen for udvikling af Faaborg-Midtfyn Bibliotekerne dækker en periode på otte år, med stort fokus på læselyst og kulturelt samarbejde gennem alle årene. Nogle indsatsområder vil få størst vægt i den første del af perioden, hvor andre vejer tungere i den sidste del.

Planen skal ses som en overordnet indgang til bibliotekernes fokus og retning. Herefter skal der udarbejdes konkrete handleplaner inden for de fem indsatsområder.

Et liv med bibliotek

Faaborg-Midtfyn Bibliotekerne er for alle kommunens borgere. Det er stedet, hvor viden, læring og kultur udfolder sig frit. Biblioteket vil tilbyde meningsfulde fællesskaber for alle og være den løftestang, der giver den enkelte borger handlekraft i livet. Biblioteket har en helt særlig rolle i at formidle kultur og viden i alle afskygninger, og samtidig i at inddrage og skabe noget sammen med borgere og eksterne samarbejdspartnere, vi ikke kan skabe hver for sig.

Biblioteket skal være det åndehul, hvor alle borgere kan mødes uformelt, og hvor alle føler sig velkomne. Her er plads til ro og fordybelse som modvægt til en kommerciel oplevelseskultur, hvor der shoppes hurtigt mellem forskellige tilbud. Alle borgere i Faaborg-Midtfyn Kommune skal kende biblioteket, og alle skal i løbet af deres liv have glæde af et eller flere af bibliotekets tilbud. For nogle er det især i bestemte livssituationer, hvor biblioteket bruges intensivt. F.eks. i forbindelse med fødsel, anskaffelse af kæledyr eller en år-række som studerende. For andre vil det være hyppige besøg livet igennem.

Indsatsområde 1: Læselyst

Biblioteket skal vise børn, unge og voksne glæden ved og værdien af litteraturens verden. Litteratur er berigende for den enkelte, det er kulturarv, det er empati, det skaber selvindsigt, oplevelse, og styrker fantasi og forestillingsevne. Litteratur har en berettigelse i sig selv – og samtidig styrker litteraturen indlæring, sprogudvikling og evnen til at indtage ny viden.

Indsatsen for styrket læselyst i Faaborg-Midtfyn opdeles i en række underpunkter, som vil komme i spil henover hele planens periode.

a. Læselyst for børn, unge og voksne – også rettet mod nye brugere

Bibliotekets rolle er sammen med andre parter at styrke læselysten for at skabe et

fundament for livslang læseglæde. Biblioteket skal formidle litteratur og læsning. Biblioteket skal gennemføre forløb rettet mod borgere i alle aldre, og have fokus på læsekultur i familierne. Litteraturformidling kan styrkes både i det daglige biblioteksarbejde, og ved at understøtte læsefællesskaber, eksempelvis gennem metoder som guidet fælleslæsning.

b. Sprogstimulering inden skolestart som fundament for en bedre skolegang

Højtlesning, fortælling og rim og remser for mindre børn er en vigtig parameter i børns udvikling og i evnen til at lære. Bibliotekerne styrker sprogstimulering på mange niveauer gennem en professionel indsats for børnefamilier, eksempelvis gennem børnehavebiblioteker, dagplejebiblioteker og med metoder som dialogisk læsning. Det er særlig vigtigt at være opmærksom på at skabe muligheder for børn og familier, som læser mindre end gennemsnittet. I arbejdet inddrages fagprofessionelle som sundhedsplejersker, dagplejere, pædagoger og lærere. Formidling af bibliotekets indsats skal ske både i hverdagens institutioner og direkte til børnefamilierne. Der skal formidles til dagtilbud, skoler og til familiernes daglige liv i hjemmet.

c. Gennem styrket læselyst at højne det generelle uddannelsesniveau i kommunen

Læsning styrker indlæring, sprogudvikling og evnen til at indtage ny viden, både for børn og unge. Indsatser særligt mod unge kan medvirke til at motivere og styrke lysten til at uddanne sig. Bibliotekaren er den fagligt stærke stifinder, der hjælper skolebarnet, der ønsker hjælp til at lære at elske litteraturen, og eleven, som mangler stof til sin skoleopgave. Desuden understøtter vi de unges læring og lyst til at læse videre gennem en kompetent biblioteksfaglig betjening på begge kommunens to gymnasier. Når de møder os på biblioteket, hjælper vi dem med at finde vej i informationsjunglen. Det skal være fokus på både faglitteratur og skønlitteratur. Gennem fællesskaber kan biblioteket stimulere interessen for læsning.

d. Litteraturoplevelser for alle igennem nærværende og kompetent formidling

Formidling kan ske i mange forskellige former under fællesbetegnelsen: "Der skal et menneske til". Den personlige formidling skal vægtes, enten som mundtlig formidling, formidling i biblioteksrummet eller skriftlig formidling gennem aviser, sociale medier, web, nyhedsbreve. Al formidling skal være nærværende.

Det vil være et indsatsområde at styrke kompetencer hos medarbejderne. Litteraturkendskab til både skønlitteratur og faglitteratur er en kernekompetence i formidlingen. Biblioteksrummet skal være inspirerende og byde velkommen f.eks. gennem dynamiske udstillinger og via opstillingen af materialer.

e. Øget fokus på digital litteraturformidling

Litteraturformidling er ikke kun én til én-formidling af den gode roman fra bibliotekaren til den besøgende på biblioteket. Der skal formidles både trykt og digital litteratur på digitale platforme. Udbredelse og anvendelse af digital læsning skal ske som et supplement til analog, papirbaseret læsning. Det digitale udlån er i stigende grad i fokus hos borgerne. Vi vægter et styrket digitalt udlån af fag- og skønlitteratur i en levende og personlig formidling i det digitale rum. Fra formidling af bibliotekets bogsamling til en rigdom af links til de

digitale ressourcer, biblioteket råder over.

- f. **Særligt med henblik på børn tages udgangspunkt i biblioteksledernes håndslag**
 Ud fra ”Folkebibliotekernes håndslag på at styrke børns læselyst” vil vi skabe fysiske rammer i biblioteksrummet, der inspirerer til læselyst for børn, med involvering af målgruppen. Biblioteksaktiviteter skal bidrage til at øge læselyst. Vi inddrager familier med børn i at udvikle nye tilbud for at styrke familiers læsekultur. Vi styrker samarbejdet med lokale partnere, herunder skole- og dagtilbudsområdet. Vi vil øge tilgængelighed til analoge og digitale læseoplevelser, også for børn og familier med syns- og læsehandicap, endvidere at undersøge, hvad der forhindrer børn i at læse.

Indsatsområde 2: Kulturelt samarbejde

Biblioteket har et veludviklet samarbejde med forskellige kulturelle aktører i kommunen. Disse samarbejdsrelationer vil vi udbygge. Vi vil udforske de muligheder, det giver at skulle forholde sig til et andet perspektiv på kulturen. Når vi arbejder sammen, kommer vores fælles tilbud ud til brugere, vi ikke havde nået hver for sig.

a. **Vi formidler kultur for alle kommunens borgere**

Kommunens biblioteker har en stærk tradition for at formidle kultur i bred forstand. Der skal prioriteres nye aspekter, og der skal nås endnu bredere ud til en større del af kommunens borgere, tilpasset borgernes interesser og behov.

Mange af borgerne i Faaborg-Midtfyn Kommune bruger biblioteket regelmæssigt, men der er også borgere, vi ikke har ret godt fat i. Derfor vil vi styrke indsatsen for at skabe og formidle nytænkende tilbud på en måde, der tiltrækker netop dem.

b. **Engager lokalbefolkningen gennem borgerinddragelse og samskabelse**

Inddragelse af borgerne er en naturlig del af bibliotekets indgang til lokalsamfundet som medspiller. Biblioteket laver hellere aktiviteter med borgerne end for borgerne.

Borgerinddragelse og samskabelse styrkes bl.a. ved at udbygge samarbejdet med frivillige, som allerede nu lægger en stor indsats i bibliotekets afdelinger.

Vi vil invitere borgerne ind på biblioteket, ikke kun som lånere, publikum eller praktiske hjælpere til vores arrangementer. De skal være med til at idégenerere og være medudviklere af nye initiativer. Ved at inddrage borgerne direkte, får vi en værdifuld kilde til, hvad der rører sig i samfundet netop nu – og de bliver samtidig ambassadører for biblioteket.

c. **Samarbejde med foreninger og oplysningsforbund om arrangementer og andre aktiviteter**

Bibliotekerne ser en stærk og væsentlig samarbejdspartner i foreninger, oplysningsforbund og andre kulturaktører. Faaborg-Midtfyn Kommune har et righoldigt foreningsliv med mange foreninger drevet af ildsjæle med en helt særlig interesse. I samarbejde med dem får vi indsigt i emner, biblioteket ikke selv har fokus på. Sammen vil vi kunne udvikle og tilbyde borgerne helt unikke arrangementer og udstillinger. Bibliotekets faglighed og erfaring er en vigtig og synlig parameter i dette samarbejde. Samarbejdet skal fortsat være i høj

kvalitet og relevans for borgerne.

d. Vi udbygger samarbejdet med øvrige lokale kulturinstitutioner

Samarbejdet med Musikskolen, Ungekulturhuset i Ringe, Byskolen i Faaborg, Spektaklet, Den Kulturelle Rygsæk, forfatterskolen, billedskolerne og museerne er en væsentlig del af bibliotekets virke. Bibliotekerne tilstræber en løbende tilpasning af organisationen, så der opstår mest mulig synergi og frugtbart samarbejde med de øvrige kommunale kulturinstitutioner og -aktører. I samarbejde med de andre kulturinstitutioner i kommunen kan vi gøre Faaborg-Midtfyn til Fyns kulturelle hjerte.

Indsatsområde 3: Digitale bibliotekstilbud

Bibliotekerne har gennem en årrække haft fokus på at opfylde borgernes behov for digitale bibliotekstilbud i takt med den generelle digitalisering i samfundet. På biblioteksområdet er der sket en stor bevægelse fra fysiske til digitale muligheder – en digital transformation, som fortsætter år for år, og som understøttes af et kvalitetspræget bibliotekstilbud til alle borgere.

a. Øget fokus på borgernes digitale muligheder

Med udgangspunkt i bibliotekernes nationale indsatsområde ”Borgeren i den digitale transformation”, sættes fokus på borgernes digitale muligheder – både i biblioteket og i samfundet generelt. Borgerne guides i den digitale verden, med indsatser som styrker digital dannelse og digitale fællesskaber. Digital kvalitet er et nøgleord – ligesom der formidles viden om fake news og kildekritik på nettet. Biblioteket fungerer som stifinder og guide i informationsjunglen.

b. Styrke fri og lige adgang til digitalt indhold

Styrkelse af digital læsning medfører sammen med den hastige udvikling af digitalt indhold i det omgivende samfund naturligt et større behov for tilgængelighed til digitale ressourcer for kommunens borgere, såvel med e-bøger, digitale lydbøger, artikler, film og andre relevante medier. Bibliotekerne tilbyder høj kvalitet i det digitale indhold. For at understøtte borgernes behov og sikre adgang for flest muligt på det digitale område, prioriteres øget adgang til digitalt indhold. Der arbejdes på at øge adgangen til digitale lån for den enkelte borger, samt medvirke til at sikre alle borgere fri og lige adgang til relevant digitalt indhold. Borgerne forventes at have øget fokus på bibliotekernes digitale muligheder i de kommende år.

c. Biblioteket følger med i den generelle udvikling af det digitale bibliotek

Folkebibliotekerne har på landsplan i fællesskab etableret ”Det Digitale Folkebibliotek” som indgang til det digitale bibliotek. Bibliotekets brugere er i stigende grad orienteret mod digitale muligheder, og Faaborg-Midtfyn Bibliotekerne har derfor fokus på at følge udviklingen på det digitale område, og til stadighed have det bedst mulige tilbud til borgerne ud fra de rammer, der er mulige lokalt og nationalt.

Indsatsområde 4: Biblioteket er en aktiv medspiller i kommunens udvikling

Biblioteket er et kulturelt tilbud til kommunens borgere og er geografisk placeret forskellige steder i kommunen. Vi vil arbejde med at gøre bibliotekerne til inspirerende kulturelle mødesteder, hvor borgerne involveres i udviklingen af byer og lokalsamfund.

a. Biblioteket skaber liv i nye byområder

Bibliotekerne vil være til stede i kommunens nye byområder. Ved aktivt at generere oplevelser for borgerne er biblioteket med til at øge bosætningen. Fællesskaber bliver styrket via bibliotekets tilstedeværelse og synlighed og bibliotekerne bidrager til at skabe sociale mødesteder for lokalsamfundet.

b. Vi deltager i samarbejdet om udvikling af byrum og nye byområder

Bibliotekerne understøtter udvikling i kommunens udviklingsområder gennem samarbejde med andre aktører, hvor det er relevant at bringe bibliotekernes faglighed i spil. Bibliotekerne kan bidrage til at opfange og adressere nye trends samt skabe relevante tilbud til borgerne i samarbejde med relevante partnere. Dette kan ske både i form af midlertidige og mere varige tiltag.

c. Permanente, nye biblioteksløsninger kan komme i spil

Bibliotekerne er åbne over for nye placeringer, som spiller sammen med udviklingen i kommunen, så bibliotekets afdelinger kan blive en aktiv del af nye byrum og byområder, eksempelvis havneområdet i Faaborg eller den nye bymidte i Årslev. For at skabe et mere moderne bibliotekstilbud til borgerne – også i Faaborg og Årslev – er der behov for mere multifunktionelle rammer. Det forventes, at der vil være fokus på placering af bibliotekets aktiviteter der, hvor det giver størst værdi for borgerne.

Indsatsområde 5: Synlighed i kommunen – også digitalt

Biblioteket tilbyder kommunens borgere en lang række af muligheder inden for kultur, læring og dannelse. Mange borgere benytter sig allerede af et eller flere af tilbuddene, og biblioteket vil udbrede kendskabet til endnu flere. Derfor vil vi arbejde for større synlighed i hele kommunen, ikke kun i de fire byer, hvor bibliotekets huse er placeret.

a. Flere borgere skal kende bibliotekets muligheder

Mødet med nye borgere i kommunen vægtes højt. Det første møde med biblioteket kan være afgørende for, om de kommer igen. Andelen af borgere, der oplever, at biblioteket har noget at tilbyde netop dem, skal hæves. Flere frivillige skal inviteres ind på biblioteket, da de kan bidrage med at gøre biblioteket endnu mere relevant i lokalsamfundene og desuden er værdifulde ambassadører for biblioteket.

b. Nytænkende formidling – vi sprænger rammerne og bruger alle tilgængelige kanaler

Kommunikation til borgerne skal ske på nøje udvalgte, effektive kommunikationskanaler, som passer til det aktuelle formål og målgruppe. Dette kan være både i fysisk form og

digitalt. Biblioteket skal være synligt alle relevante steder i de kommunikationsformer, som aktuelt er de mest effektive til formålet.

c. Vi møder borgerne, der hvor de er – også på de sociale medier

De sociale medier indgår som en naturlig del af mange borgernes hverdag. Hvilke sociale medier, de bruger og hvordan, varierer og forandres løbende. Biblioteket vil være tilstede dér, hvor det giver mest værdi for borgerne og være klar til at gå nye veje, når borgerne gør det.

d. Biblioteket styrker den digitale formidling som indgang til nye brugere

Vi vil styrke den digitale formidling, da den er et vigtigt redskab til at få udbredt kendskabet til Faaborg-Midtfyn Bibliotekernes tilbud – både de helt lokale og de danske folkebibliotekers mange online-tjenester. Kun gennem en bred formidlingsindsats kommer vi ud til de borgere, der endnu ikke kender til de muligheder, biblioteket rummer.